

Co to jest ptasia grypa?

- Ptasia grypa jest chorobą ptaków wywołaną przez wirus grypy typu A
- Zakażenie podtypem H5N1 ptasiej grypy występuje głównie u ptaków i ma przebieg od łagodnego, z niewielką śmiertelnością lub bez, do wysoce śmiertelnej, szybko rozprzestrzeniającej się postaci epidemicznej (wysoce zjadliwa ptasia grypa, HPAI) w zależności od szczepu wirusa, czynników gospodarza i stresorów środowiskowych
- Ptactwo wodne jest bardziej odporne na ptasią grypę niż drób domowy, u którego choroba jest zwykle śmiertelna
- Przeniesienie na ssaki, w tym ludzi, występuje sporadycznie i w takich przypadkach może dojść do wysokiej zachorowalności i śmiertelności
- Niezwykle rzadko dochodzi do zakażenia kotów i w Europie potwierdzono tylko kilka takich przypadków

Zakażenie

- Do zakażenia kotów może dojść drogą aerogenną lub alimentarną (np. zjedzenie zakażonego ptaka)
- Podstawowym czynnikiem ryzyka zachorowania jest bytowanie kota w okolicy, w której występuje wirus H5N1 u ptaków. Inne czynniki ryzyka to:
 - wychodzenie na dwór do środowiska, w którym obecne jest ptactwo wodne
 - kontakt z drobiem lub niegotowanym mięsem drobiowym
 - bliski kontakt z kotem zakażonym wirusem H5N1 w trakcie pierwszego tygodnia infekcji
- Nie ma dowodów na udział kotów w przenoszeniu wirusa H5N1 na ludzi.. Aktualnie (wrzesień 2008 r.) nie jest znane ani jedno zakażenie człowieka od kota

Podejrzenie kliniczne

- Wywiad musi wskazywać na wysokie ryzyko (np. obecność potwierdzonych przypadków zakażenia H5N1 dzikiego ptactwa lub drobiu w okolicy, wychodzenie na dwór)
- Objawy kliniczne u kotów mogą obejmować gorączkę, apatię, duszność, zapalenie spojówek i szybką śmierć. Obserwowano również objawy neurologiczne (kręcenie się w koło, niezdarność)

Rozpoznanie

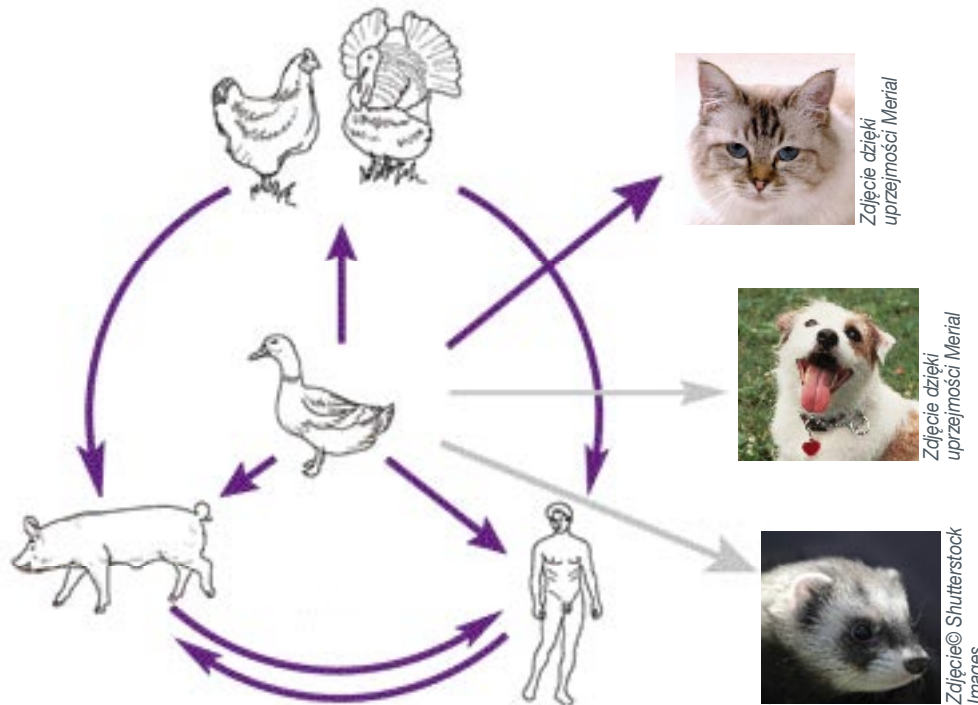
- Należy powiadomić urzędowego lekarza weterynarii i skontaktować się z laboratorium diagnostycznym w celu uzyskania instrukcji
- Należy pobrać wymazy z jamy ustnej, gardła, nosa i (lub) odbytnicy albo próbki kału od podejrzanych kotów do badania metodą PCR i/lub izolacji wirusa. Przed pobraniem wymazów koty należy poddać sedacji, aby zminimalizować ryzyko zakażenia personelu
- Próbki tkanki płucnej i węzłów chłonnych śródpiersiowych pobrane w badaniu sekcyjnym należy przechowywać w 10% roztworze formaliny
- Należy zachować szczególną ostrożność podczas postępowania z kotem i/ lub próbkami (plastikowe próbki należy oznakować markerem odpornym na czyszczenie alkoholem i przetrzeć spirytusem przed umieszczeniem w torebkach plastikowych)

Postępowanie z chorym kotem

- Koty z podejrzeniem zakażenia wirusem H5N1 należy ściśle odizolować z zachowaniem odrębnego sprzętu i personelu
- Podczas postępowania z kotem należy zredukować jakikolwiek kontakt fizyczny i zakładać rękawiczki, maskę i okulary ochronne
- Wirus jest wrażliwy na rutynowo stosowane środki dezynfekcyjne
- Przed przyniesieniem do kliniki kot powinien być zamknięty przez właściciela w oddzielnym pomieszczeniu. Właściciele powinni ograniczyć jakikolwiek kontakt fizyczny z nim, dezynfekując kuwety, miski, koszyki i inne potencjalnie zakażone przedmioty

Szczepienie i zapobieganie zachorowaniu

- Nie ma szczepionek dla kotów przeciw grypie
- Aby zredukować ryzyko zakażenia kotów wirusem H5N1, właściciele powinni ściśle przestrzegać wskazówek epidemiologicznych podawanych w lokalnych mediach i powstrzymać się od podawania kotom niegotowanego mięsa drobiowego
- W przypadku podejrzenia lub potwierdzenia obecności wirusa H5N1 w okolicy właściciele powinni trzymać koty w domach do czasu uzyskania dalszych informacji i postępować zgodnie z zaleceniami władz

Zdjęcie z publikacji „Clinical virology of swine” 2005, E. Thiry, wydanej przez Editions du Point Vétérinaire, Rueil-Malmaison, Francja.

Dzikiem ptactwo, zwłaszcza wodne, stanowi rezerwar wirusów grypy.

Choroba może się także rozprzestrzeniać na inne ptaki przez kontakt z zakażonym ptactwem i produktami drobiowymi, przez odchody i odpady zawierające duże ilości wirusa lub przez zanieczyszczone ubrania i obuwie, pojazdy, sprzęt, karmę i wodę.

Rzadziej wirusy ptasiej grypy są przenoszone pomiędzy gatunkami – na świnię, konie i ssaki morskie. Możliwe jest przeniesienie na człowieka wirusów ptasiej grypy lub hybryd wirusów ptasich i ludzkich z udziałem świń jako gospodarza pośredniego.

Przykład naturalnego zakażenia wirusem H5N1 u kota

Kot zjadł mięso gołębia 5 dni przed początkiem choroby na początku epidemii w 2004 roku.

Objawy kliniczne

- Temperatura 41° C
- Posmutnienie
- Drgawki i niezborność
- Śmierć 2 dni od rozpoczęcia choroby

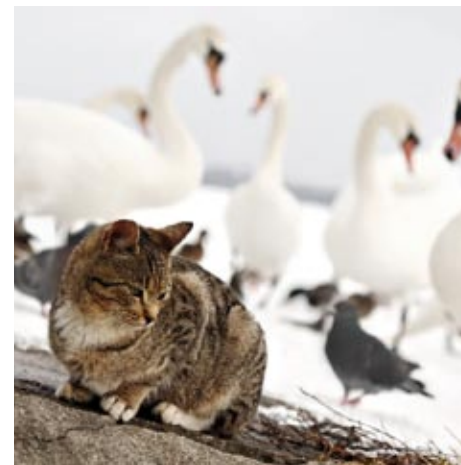
Zmiany patologiczne

- Zastój krwi w mózgu, zapalenie spojówek, obrzęk płuc, zapalenie płuc, zastój krwi w nerkach, krwotoczność w błonie śluzowej jelit

Badania wirusologiczne

- Sekwencjonowaniem potwierdzono genom kociego szczepu H5N1
- Identyfikacja ze szczepem H5N1 izolowanym od gołębia i szczepami z epidemii w Tajlandii w 2004 roku

Songserm T i wsp. *Emerg Infect Dis* 2006;12(4):681-683.

Zdjęcie © Shutterstock Images

Zdjęcie © Shutterstock Images